

Interview :24	2
Online, stvr.sk, 14. 5. 2026, 0:00	
Tetanus: Aj drobná ranka či pokazený zub môžu byť bez očkovania smrteľné	2
Online, zdravie.pluska.sk, 14. 5. 2026, 9:00	
Intervenčná rádiológia ukazuje, ako sa dá pacientom pomôcť šetrnejšie a efektívnejšie	3
Online, unlp.sk, 14. 5. 2026, 9:06	
Ochorenie, ktoré nezmizlo. Dospelí zabúdajú na ochranu, najohrozenejší sú ľudia nad 65 rokov	4
Online, mediweb.hnonline.sk, 14. 5. 2026, 14:00	
Táto nebezpečná choroba nepatrí len do minulosti. Prešvihli ste aj vy očkovanie? Môže vás to stáť život	6
Online, zdravie.pravda.sk, 14. 5. 2026, 15:00	
Interview :24	7
Televízia - STVR 24, Interview :24, 14. 5. 2026, 18:00	
Tetanus nie je minulosť	7
Tlač, Magazín Víkend, 15. 5. 2026	

Interview :24 [🔗](#)

📅 14. 5. 2026, 0:00, Zdroj: [rtvs.sk](#) [🔗](#), Vydavateľ: Slovenská televízia a rozhlas, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: UPJŠ

Dosah: 89 300 GRP: 1,98 OTS: 0,02 AVE: 907 EUR

Interview :24

Štvrtok 14.05.2026 18:00

Vhodné pre všetkých Skryté titulky HD Európska tvorba

Interview:24 reaguje na aktuálne alebo nadčasové témy rezonujúce vo verejnom priestore, v politike, na sociálnych sieťach, v médiách. Približuje zaujímavých hostí, osobností, ich myšlienky, život. Relevantní respondenti tiež môžu hovoriť o najrôznejších spoločensko-politických otázkach.

Hostí: Michal Goga, vedec, pedagóg na **UPJŠ**, polárnik - o poslednej expedícii v Antarktíde

Piatok 15.05. 08:30 Repríza Piatok 15.05. 18:00 Sobota 16.05. 01:00 Repríza Sobota 16.05. 09:10 Repríza Sobota 16.05. 13:45 Repríza Nedeľa 17.05. 13:30 Repríza Pondelok 18.05. 11:30 Repríza

Ekonomika

Šesť európskych firiem zarobilo vďaka kríze na Blízkom východe miliardy. Viacero štátov EÚ žiada, aby zaplatili mimoriadnu daň

Slovensko

Tetanus: Aj drobná ranka či pokazený zub môžu byť bez očkovania smrteľné [🔗](#)

📅 14. 5. 2026, 9:00, Zdroj: [zdravie.pluska.sk](#) [🔗](#), Vydavateľ: News and Media Holding a.s., Autor: Martina Palovčíková, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: UPJŠ, LF UPJŠ

Dosah: 1 931 GRP: 0,04 OTS: 0,00 AVE: 226 EUR

Tetanus: Aj drobná ranka či pokazený zub môžu byť bez očkovania smrteľné

Očkovanie proti tetanu by nemal ignorovať ani najzarytejší antivaxer. Cez miniatúrnu ranku sa nám kedykoľvek môžu dostať do tela baktérie produkujúce smrteľný toxín.

Tetanus je ochorenie, ktoré aj napriek moderným metódam liečby stále zostáva smrteľnou hrozbou. Jeho pôvodca, baktéria Clostridium tetani, je bežne prítomná prakticky všade okolo nás a nedá sa odstrániť. Nachádza sa v pôde, prachu, na predmetoch, a neodstránite ju ani varením. Človek sa pred touto baktériou nedokáže chrániť prirodzene.

Ako môžeme dostať tetanus?

Krivka chorobnosti stúpa v teplých mesiacoch, kedy sa mnohí z nás viac hrabú v záhradke, chodia do prírody, športujú, sú vonku. Na infikovanie sa baktériou Clostridium tetani stačí aj drobné poranenie ako odrenina, tržná rana, trieska, pichnutie sa trňom, škrabnutie klincom či drôtom. Dokonca aj cez pokazený zub či zapálené dŕasná sa vám spóry baktérie dokážu dostať do tela a do krvného obehu, napríklad ak jete neumyté ovocie.

Keď spóry vstúpia do rany, začnú produkovať jeden z najsilnejších biologických toxínov na svete – tetanospasmin. Ten sa šíri po nervových vláknach do centrálného nervového systému.

Ako sa dá chrániť pred tetanom?

Najjednoduchšou a najúčinnějšíou ochranou pred tetanom je očkovanie. V detstve sme ho absolvovali asi všetci, no rokmi sa jeho účinnosť oslabuje a je potrebné preočkovanie. Odborníci upozorňujú, aby sme nezabúdali na pravidelné preočkovanie každých 15 rokov, a to vo veku 30, 45, 60 a 75 rokov. Práve vďaka očkovaniu nie je prípadov tetanu veľa, ale ak sa niekto nakazí, nejde o žiadny hnisavý prst, ale nesmierne závažný stav, ktorý lekári nemusia zvrátiť ani v nemocnici.

„Ochorenie môže mať veľmi dramatický priebeh a napriek modernej medicíne končí časť prípadov smrťou,“ upozorňuje docentka MUDr. Ingrid Urbančíková, PhD., MPH, infektologička a epidemiologička z Ústavu epidemiológie **LF UPJŠ** Košice.

Posledná štatistika je z roku 2023, kedy evidovali krajiny EÚ 73 prípadov tetanu, pričom 13 pacientov zomrelo, z toho 9 malo nad 79 rokov. Najviac ohrozenou skupinou boli ľudia nad 65 rokov, z toho výrazne viac ženy. Odborníci to spájajú s postupným poklesom imunity od posledného očkovania, alebo nedostatočným preočkovaním v dospelosti. Na Slovensku za posledných 9 rokov zomreli na tetanus 4 ľudia.

Aj pre malé poranenie môžeme skončiť na JIS-ke

Prečo je tetanus taký nebezpečný? Baktéria po preniknutí do tela produkuje silný neurotoxín, ktorý spôsobuje nekontrolovateľné svalové kŕče, stuhnutie svalov, problémy s prehĺtaním a spazmy hrtana s rizikom udusenía. A to pri plnom vedomí postihnutého.

„Na tetanus neexistuje špecifický liek, ktorý by dokázal neutralizovať už naviazaný toxín a zastaviť prejavy ochorenia. Pacienti sú hospitalizovaní na jednotkách intenzívnej starostlivosti, potrebujú umelú pľúcnu ventiláciu, špecifické imunoglobulíny, antibiotiká aj lieky proti kŕčom. Liečba je dlhotrvajúca a rekonvalescencia môže trvať mesiace,“ popisuje docentka Urbančíková.

Prekonanie choroby neznamená, že ste si voči nej vybudovali imunitu. Tetanus môžete mať opäť, preto sa potreba preočkovania týka naozaj úplne všetkých. Toto očkovanie je u nás jediné povinné v dospelosti a tomu, kto sa mu vyhýba, hrozí dokonca pokuta 300 Eur.

Kde zistíme, či potrebujeme očkovanie?

Evidenciu o vašej zaočkovanosti každých 15 rokov by mal viesť váš všeobecný lekár, ktorý tiež môže vakcínu proti tetanu podať. Ak si nepamätáte, kedy ste boli naposledy očkovaní, pri najbližšej preventívnej prehliadke alebo návšteve ambulancie sa pre istotu spýtajte. „Ak vynecháte preočkovanie, ochrana postupne slabne,“ varuje všeobecná lekárka MUDr. Katarína Kováčová, MPH.

„Preočkovanie je jednoduché, do svalu ramena, je bežne tolerované a nevyžaduje si špeciálnu prípravu ani výrazné obmedzenie bežných aktivít,“ vysvetľuje MUDr. Kováčová. Kontraindikáciou je jedine anafylaktický šok pri predošlom očkovaní a neočkuje sa ani vtedy, ak práve prekonávate nejakú virózu či akútne horúčkové ochorenie.

Očkovanie sa dokonca odporúča aj v tehotenstve, kedy prostredníctvom matky získa ochranné účinky aj bábätko. Lekári u nás poznajú prípad, kedy sa bábätko neočkovanej matky nakazilo pri domácom pôrode cez pupočník a zomrelo.

Nič sa nestane, ak je interval medzi očkovaniami kratší ako 15 rokov. Je teda bez problému, ak pri úraze dostanete automaticky protitetanovú injekciu.

Chcete dostávať zaujímavé tipy, ako zostať zdraví počas celého roka?⇒ Prihláste sa na odber nášho zdravotného newslettera – každý týždeň dávka praktických rád priamo do e-mailu.

Počuli ste už náš podcast?

Autor: Martina Palovčíková

Intervenčná rádiológia ukazuje, ako sa dá pacientom pomôcť šetrnejšie a efektívnejšie

14. 5. 2026, 9:06, Zdroj: unip.sk, Autor: Ladislava Šustová, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: UPJŠ, LF UPJŠ

Dosah: 2 915 GRP: 0,06 OTS: 0,00 AVE: 273 EUR

Intervenčná rádiológia ukazuje, ako sa dá pacientom pomôcť šetrnejšie a efektívnejšie

V dňoch 7. – 8. mája 2026 sa konalo Sympóziu intervenčnej rádiológie Slovenska určené pre lekárov, sestry a rádiologických technikov. Na podujatí sa stretli nielen odborníci zo Slovenska, ale z celej Európy. Program tvorili prednášky aj praktické workshopy, vďaka ktorým si účastníci mohli pozrieť, čo všetko sa dnes v intervenčnej rádiológii vykonáva.

Tím Kliniky rádiodiagnostiky a zobrazovacích metód (KRZM) Univerzitnej nemocnice L. Pasteura Košice a **LF UPJŠ** s výrazným zastúpením v odbornom programe patril k najaktívnejším účastníkom kongresu.

Prezident sympózia a prednosta kliniky MUDr. Piotr Pedowski, MPH, DrPH vystúpil s tromi odbornými prednáškami: o geometrii a hemodynamike flow diverterov pri liečbe intrakraniálnych aneuryziem, o individualizovanej antiagregačnej liečbe v intervenčnej neurorádiológii a digitálnom projekte NeuroLink, ktorý predstavil v bloku o umelej inteligencii.

V úvode sympózia sa prihovril MUDr. Tomáš Gajdzik, PhD., MHA, MPH, námestník Úseku LPS pre chirurgické odbory: „Intervenčná rádiológia vnímam ako odbor, ktorý veľmi dynamicky rastie a napreduje. To, čo dokázate urobiť pre našich pacientov je naozaj úžasné a niekedy až ťažko uveriteľné.“ Vo svojom príhovore zdôraznil aj význam multidisciplinárnej spolupráce: „Medicína nie je o individualitách, ale o spolupráci rôznych špecializácií a zdravotníckych pozícií. A o tom je aj tento kongres.“

Aneuryzma a moderná liečba pomocou flow diverterov

Aneuryzma je cievna výduť, pri ktorej hrozí pacientovi prasknutie cievy. Ide o život ohrozujúci stav. Často prebieha bez príznakov a najčastejšie postihuje aortu a mozgové tepny.

Pri mozgových aneuryzmách sa využíva flow diverter – implantát, ktorý presmeruje tok krvi tak, že si telo cievu postupne opraví samo. Pri flow diverteroch zdôraznil prednosta dva kľúčové princípy: „Komplikácie najčastejšie vznikajú, ak sa vyberie zlý rozmer. Skôr odporúčam dva flow divertery ako jeden nesprávnej veľkosti,“ priblížil MUDr. Pedowski a dodal: „Odporúčam menší flow diverter o pol milimetra, ako väčší o milimeter. Keď znížite pulzivitu, máte istotu, že aneuryzma bude vyliečená.“

Princípy z prednášky boli na kongrese demonštrované aj v praxi. Priamo z košického Cerebrovaskulárneho oddelenia KRaZM boli odvysielané dva živé prenosy zákrokov ošetrenia intrakraniálnej aneuryzmy pomocou flow divertra. Účastníci tak mohli v reálnom čase sledovať priebeh endovaskulárnej liečby, vrátane výberu rozmeru implantátu a jeho presného navádzania.

S vlastnými prednáškami v lekárskej sekcii sa predstavili aj ďalší členovia tímu KRaZM: MUDr. Štefan Pataky – prezentoval intrasakulárny WEB systém pri liečbe aneuryziem a periférne intervencie pri kritickej končatinovej ischémii, MUDr. Jakub Fedorko – predstavil kazuistiku akútnej mechanickej tromboektómie a viedol oba dni praktických workshopov a MUDr. Viliam Weis, ktorý spolupredseda bloku mladých rádiológov.

Cerebrovaskulárne oddelenie (CVO) v režime 24/7

Pracovisko je zaradené medzi tzv. STROKE centrá a ročne vykoná približne 1 300 zákrokov, čím sa UNLP radí medzi nemocnice s najvyšším počtom endovaskulárnych výkonov na Slovensku. Tím oddelenia pracuje nepretržite po celý rok.

Skúsenosti z praxe predstavila aj Mgr. Veronika Lizáková, MPH, vedúca sestry CVO KRaZM z UNLP Košice: „Máme veľa práce, ale aj veľa zachránených a zdravých pacientov. Základom úspechu dnešného oddelenia bolo vybudovanie angiografického pracoviska.“

Sestra a rádiologický technik na angiografii sú nevyhnutnou súčasťou tímu

Mgr. Lizáková zdôraznila aj úlohu sestier na angiografii: „Sestra na angiografii nie je len asistent, ale vysoko kvalifikovaný odborník, ktorý je nevyhnutnou súčasťou tímu spolu s rádiologickým technikom. Špecifikom je práca v prostredí s ionizujúcim žiarením. Olovená zástera je základným ochranným prostriedkom.“

Spolupráca v prospech pacientov

Sympóziu potvrdilo, že intervenčná rádiológia je založená na úzkej medziodborovej spolupráci lekárov, sestier a rádiologických technikov. Vzájomná výmena skúseností a spoločné vzdelávanie môžu priniesť pacientom liečbu, ktorá je menej invazívna, šetrnejšia a zároveň vysoko efektívna.

Autor/Zdroj: Komunikačné oddelenie

Publikoval: Mgr. Ladislava Šustová

Dátum publikovania: 14.05.2026

Aktualizované: 14.05.2026

Upravil: Mgr. Ladislava Šustová

Autor: Ladislava Šustová

Ochorenie, ktoré nezmizlo. Dospelí zabúdajú na ochranu, najohrozenejší sú ľudia nad 65 rokov

 14. 5. 2026, 14:00, Zdroj: mediaweb.hnonline.sk , Vydavateľ: MAFRA Slovakia, a.s., Autor: Peter Lošonský, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: UPJŠ, Univerzita Pavla Jozefa Šafárika, LF UPJŠ

Dosah: 1 641 GRP: 0,04 OTS: 0,00 AVE: 2160 EUR

Ochorenie, ktoré nezmizlo. Dospelí zabúdajú na ochranu, najohrozenejší sú ľudia nad 65 rokov

Povinné preočkovanie sledujú všeobecní lekári pre dospelých.

Tetanus patrí medzi závažné bakteriálne ochorenia spôsobené toxínom baktérie Clostridium tetani . Vďaka očkovaniu sa vyskytuje zriedkavo, no stále zostáva smrteľnou hrozbou. Odborníci preto vyzývajú dospelú populáciu, aby nezabúdala na pravidelné preočkovanie každých 15 rokov.

Nejde o ochorenie minulosti

Tetanus patrí medzi ochorenia, o ktorých si mnohí myslia, že už prakticky neexistujú. „Tetanus nie je choroba minulosti. Baktéria, ktorá ho spôsobuje, je prakticky všade okolo nás a nedá sa z prostredia odstrániť. Ochorenie môže mať veľmi dramatický priebeh a napriek modernej medicíne končí časť prípadov smrťou,“ upozorňuje doc. MUDr. Ingrid Urbančíková, PhD., MPH, infektologička a

epidemiologička z Ústavu epidemiológie Lekárskej fakulty **Univerzity Pavla Jozefa Šafárika (LF UPJŠ)** v Košiciach.

Nádej pre pacientov so zriedkavými chorobami: Správnu diagnózu vie odhaliť genetické testovanie

Baktéria *Clostridium tetani* sa prirodzene nachádza v pôde či prachu, pričom tam dokáže prežívať dlhé roky. Človek sa pred ňou nedokáže chrániť prirodzene. Na infikovanie pritom stačí drobné poranenie – odrenina, tržná rana, pichnutie trňom, trieskou, klincom alebo ostnatým drôtom.

Spóry baktérie vstúpia do rany, kde začnú za vhodných podmienok produkovať jeden z najsilnejších biologických toxínov na svete – tetanospasmin. Ten sa šíri po nervových vláknach do centrálného nervového systému.

V článku sa ešte dočítate:

Ako sa ochorenie prejavuje a ako prebieha liečba?

Prečo je potrebné preočkovanie a aké vedľajšie účinky sa môžu po ňom prejavovať?

Prečo má význam podanie vakcíny aj v tehotenstve?

Dostupné pre predplatiteľov

Baktéria po preniknutí do tela produkuje silný neurotoxín, ktorý spôsobuje

nekontrolované svalové kŕče, stuhnutie svalov, problémy s prehĺtaním a spazmy hrtana s rizikom udusenía. Pacient pritom zostáva pri plnom vedomí.

„Na tetanus neexistuje špecifický liek, ktorý by dokázal neutralizovať už naviazaný toxín a zastaviť klinické prejavy ochorenia. Pacienti sú hospitalizovaní na jednotkách intenzívnej starostlivosti, potrebujú umelú pľúcnu ventiláciu, špecifické imunoglobulíny, antibiotiká aj lieky proti kŕčom. Liečba je dlhodobá a rekonvalescencia môže trvať mesiace,“ dopĺňa doc. Urbančíková.

V roku 2023 evidovali krajiny Európskej únie 73 prípadov tetanu a 13 úmrtí, najmä u starších dospelých. Najviac ohrozenou skupinou sú ľudia nad 65 rokov. Na Slovensku bolo od roku 2000 hlásených deväť prípadov, pričom štyria pacienti ochoreniu podľahli.

Jediné povinné očkovanie v dospelosti

Povinné preočkovanie po tridsiatom roku života sledujú v rámci preventívnych prehliadok všeobecní lekári pre dospelých. Tí môžu podať vakcínu proti tetanu. „Dospelí často očkovanie proti tetanu vnímajú ako niečo, čo sa rieši len po úraze. V skutočnosti ide o pravidelnú prevenciu počas celého života. Ak človek vynechá preočkovanie, ochrana postupne slabne,“ vysvetľuje MUDr. Katarína Kováčová, MPH, všeobecná lekárka pre dospelých.

Primárna séria očkovania v detstve chráni, ale nie je celoživotná. Hladina ochranných protilátok postupne klesá, preto je potrebné pravidelné preočkovanie aj v dospelosti. Ani pacient po prekonaní ochorenia nemá doživotnú imunitu a musí byť znovu preočkovaný. Na Slovensku je očkovanie proti tetanu súčasťou povinného očkovacieho kalendára. Mnohí dospelí však o tejto povinnosti nevedia alebo si nepamätajú dátum posledného očkovania.

Prípady tetanu sa častejšie objavujú v teplejších mesiacoch, keď ľudia trávia viac času v záhradách, pri práci okolo domu, na turistike či pri športových aktivitách vonku. Práve začiatok sezóny je preto ideálnym obdobím na skontrolovanie stavu očkovania.

Všeobecní lekári vyzývajú dospelých, aby si stav očkovania skontrolovali. „Ak máte viac ako 30 rokov a neviete, kedy ste sa naposledy preočkovali proti tetanu, je pravdepodobné, že ste nechránení. Mali by ste sa obrátiť na svojho všeobecného lekára a ochranu si bez zbytočného odkladania doplniť,“ odporúča MUDr. Kováčová.

Minimum vedľajších účinkov

Vakcína proti tetanu má veľmi málo kontraindikácií. Jednou z nich je alergia na ktorúkoľvek zložku vakcíny alebo stav, keď má pacient akútne respiračné ochorenie s horúčkou. Vtedy sa očkovanie odkladá až do uzdravenia.

Reumatoidná artritída je ochorenie skôr mladších ročníkov. Reumatologička opisuje, ako sa prejavuje

MUDr. Kováčová dodáva, že samotné preočkovanie je jednoduché, bežne tolerované a nevyžaduje si špeciálnu prípravu ani výrazné obmedzenie bežných aktivít. Keďže vakcína neobsahuje živú baktériu, nežiaduce účinky sú veľmi mierne. Môže sa objaviť začervenanie v mieste vpichu, mierna únava, bolesť hlavy či mierna horúčka. Medzi menej časté vedľajšie účinky patrí bolesť svalov, kĺbov alebo nevoľnosť. Zvyčajne sú veľmi mierne a vymiznú v priebehu niekoľkých dní.

Veľký význam má tiež podanie vakcíny v tehotenstve. „Tehotenstvo predstavuje rizikový stav, keď je imunita o niečo oslabená, a práve očkovaním vieme ochrániť nielen matku, ale aj dieťa, ktoré počas vnútromaternicového vývoja prevezme protilátky od matky a po narodení je chránené proti chorobe,“ zdôrazňuje jeden z významov očkovania MUDr. Kováčová.

Preočkovanie zostáva výzvou

Z údajov VŠZP vyplýva, že preočkovanie dospelých proti tetanu zostáva výzvou. V roku 2025 si vakcínu proti tetanu vybralo v lekárni len niečo viac ako 186 000 poistencov.

„Očkovanie je medicínsky a ekonomicky zodpovedné rozhodnutie, pretože pomáha chrániť pred možnými zdravotnými komplikáciami nielen v prípade tetanu. Povinné preočkovanie proti tetanu po 30. roku života sledujú u svojich pacientov všeobecní lekári pre dospelých v rámci preventívnych prehliadok, avšak poistenci by určite mali mať aj vo vlastnom záujme v povedomí, že takéto očkovanie by mali absolvovať,“ uviedol predseda predstavenstva a generálny riaditeľ VŠZP Ing. Matúš Jurových, PhD.

Autor: Peter Lošonský

Táto nebezpečná choroba nepatrí len do minulosti. Prešvihli ste aj vy očkovanie? Môže vás to stáť život [🔗](#)

📅 14. 5. 2026, 15:00, Zdroj: zdravie.pravda.sk [🔗](#), Vydavateľ: OUR MEDIA SR a. s., Autor: Katarína Ondrejovičová, Katarína Filová, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: UPJŠ, LF UPJŠ
Dosah: 9 497 GRP: 0,21 OTS: 0,00 AVE: 447 EUR

Táto nebezpečná choroba nepatrí len do minulosti. Prešvihli ste aj vy očkovanie? Môže vás to stáť život

Lekárka spomína, ako liečila 4-ročného chlapčeka s tetanom.

Infektologička Ingrid Urbančíková liečila 4-ročného pacienta s tetanom. Ako vyzerá choroba, o ktorej si mnohí myslia, že patrí do minulosti?

Video

Zdroj: TV PRAVDA

Odborníčky varujú, že hoci tetanus patrí medzi ochorenia, ktoré sa vďaka očkovaniu vyskytujú zriedkavo, stále zostávajú smrteľnou hrozbou. V roku 2023 evidovali krajiny EÚ/EHP 73 prípadov tetanu a 13 úmrtí, najmä u starších dospelých. Nemali by sme preto zabúdať na pravidelné preočkovanie, a to každých 15 rokov.

„Tetanus nie je choroba minulosti. Baktéria, ktorá ho spôsobuje, je prakticky všade okolo nás a nedá sa z prostredia odstrániť. Ochorenie môže mať veľmi dramatický priebeh a napriek modernej medicíne končí časť prípadov smrťou,“ upozorňuje Ingrid Urbančíková, infektologička a epidemiologička z Ústavu epidemiológie **LF UPJŠ** Košice.

Sama sa vo svojej praxi stretla s ochorením u 4-ročného dieťaťa, ktoré nebolo proti tetanu zaočkované.

„Mysleli sme si, že ide o nejakú otravu, takže sme vylučovali aj túto príčinu,“ spomína si lekárka na tento prípad. „Chlapček bol pri plnom vedomí, je to veľmi bolestivé. Ide o kŕče celého svalstva, aj na tvári, aj na všetkých končatinách. Dochádzalo k poruchám dýchania, pretože došlo aj ku kŕču dýchacích svalov. Bol tri týždne na umelej pľúcnej ventilácii. Bol naozaj veľmi veľký problém ho liečiť, pretože liečba je len symptomatická,“ opisuje Urbančíková.

Chlapec sa z choroby vyliečil, no nebolo to jednoduché, rehabilitácia trvala ďalšie dva až tri mesiace. „Musel sa odznova učiť chodiť,“ doplnila lekárka.

Stačí drobné poranenie

Tetanus nie je minulosť. Len ho prestávame vnímať. Baktéria Clostridium tetani sa prirodzene nachádza v pôde, prachu a prostredí okolo nás a dokáže tu prežívať dlhé roky. Človek sa pred ňou nedokáže chrániť prirodzene.

Na infikovanie sa stačí drobné poranenie: odrenina, tržná rana, pichnutie trňom, klincom alebo ostnatým drôtom. Spóry baktérie vstúpia do rany, kde začnú za vhodných podmienok produkovať jeden z najsilnejších biologických toxínov na svete – tetanospasmin. Ten sa šíri po nervových vláknach do centrálného nervového systému.

Najviac ohrozenou skupinou v roku 2023 boli ľudia nad 65 rokov, z toho tri štvrtiny ženy. Odborníci to spájajú s postupným poklesom imunity od posledného očkovania, alebo nedostatočným preočkovaním v dospelosti.

Tetanus je závažné toxínom sprostredkované ochorenie nervového systému. Baktéria po preniknutí do tela produkuje silný neurotoxín, ktorý spôsobuje nekontrolované svalové kŕče, stuhnutie svalov, problémy s prehĺtaním a spazmy hrtana s rizikom udusenía. Pacient

prítom zostáva pri plnom vedomí.

„Na tetanus neexistuje špecifický liek, ktorý by dokázal neutralizovať už naviazaný toxín a zastaviť klinické prejavy ochorenia. Pacienti sú hospitalizovaní na jednotkách intenzívnej starostlivosti, potrebujú umelú pľúcnu ventiláciu, špecifické imunoglobulíny, antibiotiká aj lieky proti kŕčom. Liečba je dlhotrvajúca a rekonvalescencia môže trvať mesiace,“ dopĺňa Urbančíková.

Očkovanie je základ

Prekonanie tetanu nevytvára dostatočnú imunitu. Aj pacient, ktorý ochorenie prekonal, musí byť následne zaočkovaný. Povinné preočkovanie proti tetanu po tridsiatom roku života sledujú u svojich pacientov v rámci preventívnych prehliadok všeobecní lekári pre dospelých, ktorí zároveň môžu podať vakcínu proti tetanu.

„Dospelí často očkovanie proti tetanu vnímajú ako niečo, čo sa rieši len po úraze. V skutočnosti ide o pravidelnú prevenciu počas celého života. Ak človek vynechá preočkovanie, ochrana postupne slabne,“ vysvetľuje všeobecná lekárka Katarína Kováčová.

Primárna séria očkovania v detstve chráni, ale nie je celoživotná. Hladina ochranných protilátok postupne klesá, preto je potrebné pravidelné preočkovanie aj v dospelosti. Na Slovensku je očkovanie proti tetanu súčasťou povinného očkovacieho kalendára. U dospelých sa realizuje každých 15 rokov – vo veku 30, 45, 60 a 75 rokov. Mnohí dospelí však o tejto povinnosti nevedia alebo si nepamätajú dátum posledného očkovania. V takom prípade sa môžu prísť dať zaočkovať kedykoľvek, aj keď od toho posledného očkovania ešte neuplynulo 15 rokov. Lekárky vysvetľujú, že minimálny časový rozstup medzi dvoma očkovaniami proti tetanu sú 4 týždne.

Prípady tetanu sa častejšie objavujú v teplejších mesiacoch, keď ľudia viac času trávia v záhradách, pri práci okolo domu, na turistike, či pri športových aktivitách vonku. Práve začiatok sezóny je preto ideálnym obdobím skontrolovať si stav očkovania.

Všeobecní lekári vyzývajú dospelých, aby si stav očkovania skontrolovali. „Ak máte viac ako 30 rokov a neviete, kedy ste sa naposledy preočkovali proti tetanu, je pravdepodobné, že ste nechránení. Mali by ste sa obrátiť na svojho všeobecného lekára a ochranu si bez zbytočného odkladania doplniť. Samotné preočkovanie je jednoduché, bežne tolerované a nevyžaduje si špeciálnu prípravu ani výrazné obmedzenie bežných aktivít,“ dodáva Kováčová.

Autor: Katarína Ondrejovičová, Katarína Filová

Interview :24

14. 5. 2026, 18:00, Relácia: **Interview :24**, Stanica: **STVR 24**, Vydavateľ: **Slovenská televízia a rozhlas**, Sentiment: **Pozitívny**, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Kľúčové slová: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika**
AVE: 87091 EUR

[strojový prepis] ...Pre košického vedca z **Univerzity Pavla Jozefa Šafárika** bola živým laboratóriom. Z kontinentu večného ľadu priniesol na Slovensko stovky unikátnych vzoriek machov a lišajníkov. Výskum má pomôcť vo viacerých oblastiach, napríklad v medicíne či v poľnohospodárstve. O expedícii nám prišiel porozprávať Michal Goga. Dobrý deň, vitajte. Dobrý deň....

Tetanus nie je minulosť

15. 5. 2026, Zdroj: **Magazín Víkend**, Strana: 49, Vydavateľ: **Petit Press, a.s.**, Autor: **Monika Moravčíková**, Sentiment: **Pozitívny**, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Kľúčové slová: **UPJŠ, Lekárska fakulta UPJŠ**
Dosah: 225 000 GRP: 5,00 OTS: 0,05 AVE: 5900 EUR

Tetanus nie je minulosť

Rubrika: životný štýl

Baktériu, ktorá ho spôsobuje, nosíme aj na podrážkach topánok.

Nachádza sa všade, je takmer nemožné sa jej vyhnúť. Možno si ju donesiete aj domov. Či už na podrážke topánok, alebo na pneumatikách bicykla, na pracovnom náradí zo záhrady či na srsti domácich zvierat.

Baktéria Clostridium tetani roky prežíva v pôde v neaktívnom štádiu. Stačí jedna malá rana na koži a zhoda správnych okolností, aby sa dostala do tela a naštartovala svoju aktivitu.

„Cesta prenosu baktérie je veľmi jednoduchá. Ak si myslíme, že nakaziť sa nemôžeme, nie je to pravda,“ upozorňuje infektologička a epidemiologička Ingrid Urbančíková z Ústavu epidemiológie na **Lekárskej fakulte UPJŠ** v Košiciach.

V prostredí bez kyslíka sa baktéria začne rýchlo množiť a produkovať nebezpečný toxín, ktorý napáda nervový systém a môže vyvolať tetanus – ochorenie typické bolestivými a nekontrolovateľnými svalovými kŕčmi, stuhnutím svalov, problémami s prehĺtaním aj rizikom

udusenía.

Hoci sa tetanus vďaka očkovaniu vyskytuje už len zriedkavo, mnohí ho nepovažujú za hrozbu a zabúdajú na pravidelné preočkovanie.

Aj na Slovensku môže byť tetanus smrteľný

„Ak si myslíme, že sa to netýka Európskej únie ani našej krajiny, nie je to tak,“ vysvetľuje Urbančíková.

Aj čísla z posledných rokov ukazujú, že tetanus stále úplne nezmizol. V roku 2022 sa v krajinách EÚ a EHP objavilo 53 prípadov a sedem úmrtí.

Urbančíková hovorí, že na Slovensku bolo od roku 2000 hlásených deväť prípadov tetanu. Zachrániť sa nepodarilo štyroch ľudí, medzi nimi boli aj dve deti. „Tetanus nie je choroba minulosti,“ upozorňuje.

V súčasnosti sa ochrana pred ochorením opiera najmä o prevenciu – očkovanie, ktoré je účinné a bezpečné. Či už ide o očkovanie tehotných žien, ktoré dokáže vytvoriť protilátky aj nenarodenému dieťaťu, ale rovnako dôležité je aj pravidelné preočkovanie v detstve a v dospelosti, ktoré udržiava dlhodobú ochranu.

„Dvanásťroční deti majú posledné očkovanie u pediatra, prvé preočkovanie je u dospelých vo veku 30 rokov,“ hovorí odborníčka s tým, že ďalšie preočkovanie je potrebné každých 15 rokov.

Na preočkovanie treba aktívne myslieť

Očkovanie je podľa Urbančíkovej kľúčové aj preto, že dnes nemáme špecifickú liečbu, ktorá by vedela ochorenie zastaviť.

„Pacienti sú hospitalizovaní na jednotkách intenzívnej starostlivosti, potrebujú umelú pľúcnu ventiláciu, špecifické imunoglobulíny, antibiotiká aj lieky proti kŕčom. Liečba je dlhotrvajúca a rekonvalescencia môže trvať mesiace,“ dodáva.

Staršia americká štúdia, ktorá skúmala spôsoby, akými sa ľudia najčastejšie nakazia tetanom, pritom ukázala, že vo väčšine prípadov ide o bežné akútne poranenie – pichnutie klincom, trieskou či ostrým drôtom, poštipanie hmyzom alebo odreninu. Vo väčšine prípadov k tomu došlo doma alebo vo vnútorných priestoroch či počas prác v záhrade, alebo na farme.

Často je dôležité aj tzv. postexpozíčné preočkovanie, teda podané až po poranení, a to najmä v prípadoch, keď má pacient nejasnú očkovaciu anamnézu alebo uplynul dlhší čas od posledného očkovania.

Hoci je na Slovensku očkovanie proti tetanu súčasťou povinného očkovacieho kalendára, zdravotné poisťovne neposielajú žiadne upozornenia, že je čas na preočkovanie, preto je dôležité, aby sa aj sami pacienti na to aktívne pýtali svojich lekárov.

„Ak máte viac ako 30 rokov a neviete, kedy ste sa naposledy preočkovali proti tetanu, je pravdepodobné, že nie ste chránení. Mali by ste sa obrátiť na svojho všeobecného lekára a ochranu si bez zbytočného odkladania doplniť,“ hovorí všeobecná lekárka Katarína Kováčová a dodáva, že očkovania by sa nemali báť ani tehotné ženy.

Fakty o očkovaní

Prekonanie tetanu nevytvára v tele imunitu, preto sa musí pacient po poranení kompletne zaočkovať. U dospelých sa preočkovanie realizuje každých 15 rokov – vo veku 30, 45, 60 a 75 rokov. Vakcína proti tetanu sa podáva preventívne aj pri úraze, resp. poranení, v prípade ak je to potrebné na základe posúdenia lekárom.

Autor: TExT – MOnIKA MOrAVČÍKOVÁ · ILUSTRÁČNÉ FOTO – ADOBE STOCK